

עפ"ת 13305/01/22 - מוחמד אגבאריה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 13305-01-22 אגבאריה נ' מדינת ישראל 14 פברואר 2022

לפני: כבוד השופט אינאס סלאמה
המערער: מוחמד אגבאריה
נגד
המשיבה: מדינת ישראל

פסק דין 1.

לפני ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחדרה, כב' השופט א' אחטר, בתיק פל"א 5206-10-20 (אליו צורף בתיק פ"ל 11202-12-19), מיום 7.12.2021. במסגרת גזר הדין, השית בית המשפט קמא על המערער עונש של מאסר בפועל למשך 12 חודשים, וכן הפעיל עונש מאסר מותנה של 8 חודשים, מחציתו במצטבר ומחציתו בחופף. הווה אומר, כי יחד המערער ירצה עונש מאסר בפועל לתקופה בת 16 חודשים. בנוסף, גזר בית המשפט קמא על המערער מאסר על תנאי של 12 חודשים למשך 3 שנים; פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 10 שנים בפועל; הפעלת עונש פסילה מותנה של שנה בחופף, וכן פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים על תנאי למשך 3 שנים. הכל כפי המפורט בגזר דינו של בית המשפט קמא.

ההליך לפני בית המשפט קמא

2. ביום 7.4.2021 המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן בתיק פל"א 5206-10-20, וכן בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום בתיק אשר צורף - פ"ל 11202-12-19. בכל אחד מכתבי האישום בתיקים הללו, יוחסו למערער העבירות הבאות: נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ברכב ללא ביטוח, וכן נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע מעל שנתיים. האירוע בתיק הראשון לעיל ארע ביום 14.9.2020, ובתיק השני לעיל ביום 16.12.2019.

במעמד הדין מיום 7.4.2021, ניתנה החלטתו של בית המשפט קמא לפיה בטרם ייגזר דינו של המערער, תוגש בעניינו חוות דעת של הממונה על עבודות השירות (להלן: "הממונה").

3. ביום 20.6.2021 הוגשה הודעה מאת הממונה לפיה המערער זומן לבדיקת התאמה לעבודות שירות ליום 17.6.2021, אך לא התייצב.

בהמשך, ביום 8.7.2021 התקיים דיון במעמד הצדדים, במסגרתו הסביר בא כוח המערער דאז כי המערער לא התייצב לפני הממונה מחמת בעיית תקשורת בינו לבין המערער. לאחר שבא כוח המערער עתר לדחיית מועד שמיעת הטענות לעונש ולהפניית המערער פעם נוספת אל הממונה, ולאחר שהמשיבה הסכימה לכך, ניתנה בסופו של דבר החלטת בית המשפט קמא לפיה, בכפוף להפקדת סך של 1,500 ₪ בקופת בית המשפט, יוזמן המערער אל הממונה לבדיקת התאמתו לריצוי עונש המאסר בעבודות שירות.

4. ביום 14.9.2021 ניתנה חוות דעתו של הממונה אשר מצא את המערער מתאים לביצוע עבודות שירות.

ביום 8.11.2021 התקיים דיון במהלכו נשמעו טיעוני הצדדים לעונש, וביום 7.12.2021 ניתן כאמור גזר דינו של בית המשפט קמא.

5. בגזר הדין סקר בית המשפט קמא בהרחבה את ההליך שהתנהל לפניו, וכן את טיעוני הצדדים לעונש. בית המשפט קמא עמד על הסיכון לביטחון הציבור ועל הזלזול בהחלטות שיפוטיות, הגלומים בביצוע עבירה של נהיגה בזמן פסילה, וכן על החומרה היתרה המיוחסת למי אשר ביצע את העבירה כשעונש מאסר מותנה בר הפעלה תלוי ועומד נגדו. בענייננו, כך נקבע, מעשי המערער אשר נהג בזמן פסילה, ללא רישיון נהיגה שפקע בשנת 2002, בשתי הזדמנויות שונות, ושעה שלמערער עונש מאסר מותנה בר הפעלה, מלמדים על העוצמה הרבה של הפגיעה בערך החברתי המוגן. זאת שעה שהמערער היה יכול בנקל להימנע מביצוע העבירות. עוד ציין בית המשפט קמא כי המערער חזר לסורו שוב ושוב, וכי הוא "הפך את הנהיגה בנסיבות האמורות לעיל 'למפעל חיים'".

בהמשך, ציין בית המשפט קמא כי בפסיקה, בנסיבות דומות, נקבע שמתחם העונש ההולם נע בין מאסר בפועל של 6 חודשים לבין מאסר בפועל של 24 חודשים. עוד קבע בית המשפט קמא כי בענייננו קיימת חובת פסילה של 10 שנים, לגביה אין מחלוקת, וכי ראוי להטיל אף ענישה צופה פני עתיד של מאסר בפסילה על תנאי.

6. בכל הנוגע לנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, עמד בית המשפט קמא על עברו התעבורתי של המערער. למערער רישיון נהיגה מאז שנת 1996, ולחובתו 12 הרשעות בגין נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף מעל שנתיים, 4 הרשעות בגין נהיגה בזמן פסילה, וכן הרשעות בעבירות נוספות.

עוד ובנוגע לעונש המאסר המותנה בר הפעלה, נקבע כי נוכח נסיבות ביצוע העבירה, ובהינתן עברו התעבורתי של המערער, אין מקום לחפיפה מלאה של עונש זה. בצד זאת, כך נקבע, יש להביא בחשבון כי המערער הודה בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן, צרף תיק נוסף, לקח אחריות על מעשיו וחסך זמן שיפוטי. בית המשפט קמא נתן דעתו גם לגילו של המערער, וכן למצבו המשפחתי והכלכלי (בעניין זה נטען ע"י ב"כ המערער

כי המערער בן 50 שנים, אב ל-8 ילדים וסב לנכדים; אחד מילדיו היה מעורב בתאונת דרכים קשה לפני עשור ומאז המערער סועד אותו; המערער בהסדר חובות בלשכת ההוצאה לפועל ולעניין זה הוגשה אסמכתא מתאימה). נסיבות אלו, כך נקבע, תובאנה לזכות המערער, כך שעונש המאסר המותנה יופעל חלקו בחופף, וכן לא יוטל קנס כספי. בסופו של דבר, בית המשפט קמא גזר על המערער את העונשים אשר פורטו לעיל.

טענות המערער

7. המערער אשר מאן להשלים עם גזר דינו של בית המשפט קמא, הגיש את הערעור המונח לפני, בגדרו עותר הוא כי ייקבע שהמערער ירצה מאסר בעבודות שירות, וכן כי יקוצרו תקופת הפסילה והמאסר המותנה אשר הושתו על המערער בגזר דינו של בית המשפט קמא.

עוד, ובד בבד עם הגשת הערעור, עתר המערער לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל. בנסיבות, ונוכח עמדת המשיבה אשר השאירה הבקשה לשיקול דעת בית המשפט, הורתי ביום 10.1.2022 על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל.

8. בערעורו מפרט המערער את התנהלות המשיבה, וכן את החלטת בית המשפט קמא בכל הנוגע להפנייתו בשנית לקבלת חוות דעת הממונה, וטוען כי ההחלטה יצרה אצלו ציפייה והסתמכות. בכלל זה טוען המערער כי הפנייתו אל הממונה לראשונה לצורך בדיקת התאמתו לריצוי המאסר, ככל שיוטל עליו בעבודות שירות, הייתה בהסכמת המשיבה. בשל הסכמה זו, כך נטען, לא עתר המערער להגשת תסקיר שירות המבחן. זאת ועוד, בהמשך פרוטוקול הדיון מיום 7.4.2021, נרשם מפי המשיבה, כי המלצות הממונה לא יגבילו את עמדתה העונשית שהיא "בשלב זה" למאסר. לשיטת המערער, מהצהרה זו משתמע כי יכול ועמדת המשיבה תשתנה לאחר קבלת חוות דעתו של הממונה. זאת ועוד, בדיון מיום 8.7.2021, לאחר שהזימון אל הממונה לא הודע למערער על ידי בא כוחו דאז, המשיבה הסכימה להפנותו אל הממונה פעם נוספת, ולא הצהירה שעמדתה למאסר בפועל ולא לעבודות שירות. בית המשפט קמא מתח ביקורת על עמדת המשיבה; נעתר בהחלטתו לבקשה המשותפת, ולא ציין כי אין בהפניה החוזרת כדי ליצור ציפייה או הסתמכות לגבי העונש שיוטל.

לטענת המערער, המשיבה הציגה מצג כי היא מסכימה לבחינת אפשרות ריצוי המאסר בעבודות שירות, ועתירתה למאסר ממושך לאחר קבלת חוות דעת חיובית מאת הממונה אינה הגיונית וברורה. עוד תמה המערער, מדוע נשלח הוא פעם אחר פעם אל הממונה.

9. ממשיך המערער וטוען, כי שגה בית המשפט קמא עת לא נתן משקל ראוי להודאתו בהזדמנות הראשונה לאחר תיקון כתב האישום ולחיסכון בזמן שיפוטי, וכן למצבו הרפואי של בן המערער ולעובדה כי המערער מטפל בבנו. עוד נטען כי המערער שוכר ומנהל משק חקלאי, ומאסרו מאחורי סורג ובריח יגרום לפגיעה קשה במערער ובמשפחתו. נטען כי בפסיקה, וכל אימת שהתקיימו נסיבות אישיות אשר

הצדיקו זאת, נטה בית המשפט להורות על ריצוי עונש המאסר בדרך של עבודות שירות.

10. בנוגע לרכיב העונש שעניינו פסילת רישיון הנהיגה למשך 10 שנים, טוען המערער כי בית המשפט קמא החמיר עמו, וכי מתחם העונש ההולם בפסיקה נע בין מספר חודשי פסילה ועד ל- 5 שנות פסילה. כמו כן נטען, כי בעניינו חל סעיף 40א לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**"), ולבית המשפט שיקול דעת בקיצור תקופת הפסילה בהתקיים נסיבות מיוחדות שיפורטו וכל אימת שבית המשפט שוכנע כי אין בהמשך הנהיגה משום סכנה לציבור. המערער סבור כי שני התנאים מתקיימים בעניינו, נוכח נסיבותיו האישיות ומשהנהיגה לא בוצעה תוך סיכון חיי אדם.

11. בנוסף, טוען המערער כי מאסר על תנאי של 12 חודשים בגין נהיגה בעת פסילה אינו מידתי בשים לב לעונש המקסימאלי הקבוע בצד עבירה זו. עוד, ועל מנת ללמד על החמרתו היתרה של בית המשפט קמא בכל רכיבי הענישה, סקר המערער שורה ארוכה של גזרי דין אשר ניתנו על ידי הערכאות הדיוניות, לרבות על ידי בית המשפט קמא, וכן פסקי דין בערעורי תעבורה.

בדיון שהתקיים לפניי ביום 24.1.2022 חזר בא כוח המערער על נימוקי הערעור, והדגיש בעיקר את התנהלות המשיבה ואת דרך הילוכו של בית המשפט קמא, ללמד על הציפייה שנוצרה אצל המערער. עוד חזר והפנה בא כוח המערער לפסק דין אחר שניתן על ידי כב' השופט אהרן, בנסיבות דומות (כך נטען), שם נקבע כי עונש המאסר ירוצה בעבודות שירות.

טענות המשיבה

12. בדיון שהתקיים לפניי טענה המשיבה, כי על פי ההלכה הפסוקה, התערבות בענישה תיעשה רק כאשר העונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית חורג באופן קיצוני מהענישה הנוהגת, ולא כך בעניינו. המשיבה מדגישה את הנסיבות החמורות שבעניינו - המערער הורשע בשני מקרים שונים בנהיגה בזמן פסילה כשרישיונו פקע מעל שנתיים. עוד מציינת המשיבה כי העבירה מיום 14.9.2020 בוצעה לאחר שכבר הוגש כנגד המערער כתב האישום בתיק אשר צורף בגין נהיגה בפסילה, אך לא היה בדבר כדי להרתיעו מלשוב ולבצע את אותה העבירה.

13. המשיבה עמדה על עברו הפלילי של המערער, הכולל 9 הרשעות, וכן על עברו התעבורתי, הכולל 23 הרשעות, לרבות ריצוי עונשי מאסר. עוד טענה המשיבה כי בעברו של המערער הרשעה בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון, והליכים בהם הופעלו מאסרים מותנים. חרף האמור, המשיך המערער בנהיגה בעת פסילה "ואם יש צורך להרתיע עבריו תנועה מסוים - זה את המערער שבפנינו".

עוד עמדה המשיבה על כי חרף הכלל של הפעלת עונש מאסר מותנה במצטבר, בית המשפט קמא הפעיל מחציתו בחופף. לטענתה, בית המשפט קמא שקלל בגזר דינו גם את הנסיבות לקולא, לרבות

הודאת המערער, גילו, המצב הרפואי של בנו, מצבו המשפחתי, ועוד.

14. בכל הנוגע להפניה לממונה, נטען כי המשיבה הדגישה מפורשות שעמדתה למאסר בפועל. "לא ראיתי במילים 'בשלב זה' משהו קריטי, אילו היה שינוי בעמדת המאשימה (המשיבה - א' ס'), חזקה על המאשימה שהייתה מציינת ומדגישה את הדבר". כמו כן, בית המשפט קמא הדגיש כי בעצם ההפניה אל הממונה אין כדי ליצור ציפייה אצל המערער.

בכל הנוגע לפסיקה אליה הפנה המערער, טוענת המשיבה כי אכן יש בנמצא מקרים בהם נגזרו עבודות שירות, ומן העבר השני קיימים מקרים בהם נגזרו מאסרים בפועל ארוכים יותר מזה שבענייננו, "כל מקרה לגופו". באשר לפסילה, מדובר בפסילת מינימום, ולא בכדי לא נטען מלפני בית המשפט קמא לחרוג ממנה.

דין והכרעה

15. לאחר שנתתי דעתי להודעת הערעור על צרופותיה, לאחר שנדרשתי לטיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפניי, ולאחר שעיינתי בתיק בית המשפט קמא, נחה דעתי כי דין הערעור להידחות.

16. הלכה רבת שנים היא, כי אין זו מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שנגזר על ידי הערכאה הדיונית. זאת להוציא מקרים בהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או כל אימת שהענישה אשר הוטלה על ידי הערכאה הדיונית חורגת באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים (ראו למשל: ע"פ 4456/21 **מדינת ישראל נ' אבו עבסה**, פסקה 14 (23.1.2022), וכן ע"פ 8483/16 **ועדיה נ' מדינת ישראל**, פסקה 82 (25.10.2018)).

ענייננו אינו בא בקהלם של אותם מקרים יוצאי הדופן המצדיקים התערבות בגזר דינה של הערכאה הדיונית, הן מחמת שהעונש אינו חורג (וודאי לא באופן קיצוני) ממדיניות הענישה הנוהגת, והן מחמת שלא מצאתי טעם לפגם בדרך הילוכו של בית המשפט קמא, המחייב או המצדיק השתת ענישה אשר תרוצה בדרך של עבודות שירות.

אעבור אפוא לבחון את ההתנהלות בבית המשפט קמא, בכל הקשור לשליחתו של המערער לקבלת חוות דעת מאת הממונה.

17. אמנם, וכך נפסק לא אחת - על בית המשפט להפנות נאשם אל הממונה משנוטה הוא לכיוון זה, שהרי בעצם ההפניה אל הממונה נוצרת ציפייה אנושית. בצד זאת נפסק כי הזמנת חוות דעתו של הממונה, אין בה כדי לכבול את בית המשפט שעה שהוא גוזר את דינו של הנאשם. וודאי שכך כל אימת שבית המשפט מציין זאת מפורשות בהחלטה מכוחה הופנה הנאשם אל הממונה.

ראו על כך דבריו של כב' השופט א' רובינשטיין, ברע"פ 2996/13 **ניאזוב נ' מדינת ישראל**, פסקה כח (13.8.2014), כדלקמן:

"במישור הכללי יש להדגיש, כי אמנם הזמנת חוות דעת מטעם הממונה על עבודות שירות יוצרת ציפייה מסוימת, וכשלעצמי מפציר אני בבתי המשפט שלא להזמין חוות דעת מממונה, אלא אם כן נטייתם הברורה היא לכיוון זה. עם זאת, במובן המשפטי, אין בעצם הזמנת חוות הדעת כדי לכבול את ידיו של בית המשפט הגוזר את דין הנאשם, לא כל שכן כאשר בית המשפט מציין זאת מפורשות בהחלטתו. נזדמן לי לומר, כי 'מטבע הדברים, כשמזמין בית המשפט חוות דעת לגבי נאשם מאת הממונה על עבודות שירות, יש בכך אינדיקציה לכיוון מסוים, וציפייה אנושית (גם אם לא - מכל וכל - אינטרס הסתמכות במובן המשפטי)' (ע"פ 6294/05 **חובב נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (2006), בפסקה ב' לחוות דעתי); אך נאמר שם בהמשך, כי 'אין בכך כדי לומר כי אין בית משפט יכול לשנות דעתו משעיין, או נפרשה לפניו תמונה מלאה יותר, כל עוד לא הכריע'..."

ראו גם רע"פ 1596/16 **מוחתסב נ' מדינת ישראל**, פסקה 14 (5.9.2016), וכן ע"פ 583/14 **חרבוש נ' מדינת ישראל**, פסקה ג (19.11.2014).

18. בענייננו, מעבר לאותה ציפייה אנושית האינהרנטית לעצם ההפניה אל הממונה, לא מצאתי כי בהתנהלות המשיבה או בדרך הילוכו של בית המשפט קמא יש כדי ליצור ציפייה יתרה, מוגברת, אצל המערער שיש בה כדי להשליך על התוצאה הסופית בענייננו. במה דברים אמורים?

בדיון שהתקיים לפני בית המשפט קמא ביום 7.4.2021 הודיעו הצדדים על אודות הסדר הטיעון אליו הגיעו. בכלל זה, הוסכם כי טרם תתקיים ישיבת טיעונים לעונש יופנה המערער אל הממונה לשם בדיקת התאמתו לריצוי עונש המאסר בעבודות שירות, ככל שיוטל עונש מאסר. מיד לאחר שנרשמו הדברים לפרוטוקול מפי באי כוח הצדדים, נרשם מפי בא כוח המשיבה כי "... מודיע כבר עתה שהמלצות הממונה על עבודות השירות לא יגבילו את עמדתנו העונשית שהינה בשלב זה למאסר". המערער בונה תילי תילים על המילים "בשלב זה", ולמד הוא מצירוף מילים אלו, כי עמדת המשיבה תשתנה לאחר קבלת חוות דעת הממונה.

דעתי אינה כדעתו של הסנגור המלומד. את תיבת המילים "בשלב זה" יש לפרש על פי פשוטם של דברים, היינו בעת הזו וכל עוד לא נאמר אחרת. הסנגור לא הצביע על כי המשיבה שינתה מעמדתה

בהמשך ניהול ההליך, וצינה כי אין היא עותרת עוד למאסר בפועל. ההיפך הוא הנכון, גם במעמד הטיעונים לעונש, ולאחר שהייתה ידועה לכל חוות דעתו החיובית של הממונה, עתרה המשיבה לעונש מאסר בפועל שלא יפחת מ-12 חודשים וכן להפעלת עונש המאסר המותנה במצטבר, כך שיוטלו על המערער סך הכל 20 חודשי מאסר בפועל (ראו פרוטוקול הדיון לפני בית המשפט קמא מיום 8.11.2021).

מיד לאחר מכן, בהגיע תורו של המערער לטעון לעונש, עתר הוא לריצוי העונש בעבודות שירות. אולם, לא מצאתי כי המערער הזדעק, ובצדק, למשמע עתירת המשיבה לעונש מאסר מאחורי סורג ובריה. לא נשמעה כל טענה מפי בא כוח המערער דאז על כי יש ללמוד מעמדת המשיבה שהיה ותקבל חוות דעת חיובית מאת הממונה, תשנה היא עמדתה לעניין עונש המאסר בפועל.

הנה כי כן, בראי עמדת המשיבה לאורך ניהול ההליך כולו, לא מצאתי דבר כדי לטעת במערער ציפיה כי עמדתה תהא לעונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

19. כזכור, המערער מפנה אף לדרך הילוכו של בית המשפט קמא, וטוען כי הוא הופנה פעמיים אל הממונה. עוד נטען כי בהפנותו את המערער בשנית אל הממונה, ציין בית המשפט קמא כי לא תישמע מפי המערער כל טענה רפואית שתגביל אותו למאסר בעבודות שירות, ובסוף ההחלטה צוין כי ככל שהמערער יציג היעדר יכולת תעסוקתית, לא תינתן לו אפשרות נוספת להתייצב לפני הממונה. כמו כן, לא ציין בית המשפט קמא כי אין בהפניה ליצור הסתמכות אצל המערער.

גם בכך לא מצאתי כל טעם לפגם, המצדיק התערבות בהחלטת בית המשפט קמא וגזירת עונש המאסר כך שירוצה בעבודות שירות. לאחר שהושג הסדר טיעון והצדדים הסכימו להפנות את המערער לקבלת חוות דעת מאת הממונה, ניתנה החלטתו של בית המשפט קמא בדיון מיום 7.4.2021. בגדרי החלטה זו ציין בית המשפט קמא מפורשות "כי אין בהזמנת חוות דעת הממונה על עבודות השירות, כדי ללמד על העונש שייגזר על הנאשם (המערער - א' ס') בסופו של דבר". עוד ציין בית המשפט קמא כי באחריות המערער ובא כוחו לוודא זימון והתייצבות המערער אצל הממונה.

המערער זומן כדבעי אל הממונה, באמצעות הודעת פקסימיליה אל בא כוחו דאז, אך לא התייצב למועד שזומן. בדיון מיום 8.7.2021 הובררה אי ההתייצבות. הסנגור טען כי המערער לא התייצב "בשל בעיית תקשורת ביני לבינו, התקשרתי לנאשם (למערער - א' ס') מספר פעמים והטלפון שלו לא היה זמין ובחלק מהמקרים הוא לא ענה...". המערער מצידו ציין כי "אני לא שמתי לב שהעו"ד שלי התקשר אלי, אני חודש ימים חולה שברתי את הרגל ולא הצלחתי אפילו להגיע לבית חולים...". בהחלטתו, והגם שבית המשפט קמא הביע מורת רוחו מההתנהלות ומהסכמת המשיבה לשלוח את המערער בשנית אל הממונה, הורה בית המשפט על הפניית המערער אל הממונה. בית המשפט קמא לא חזר וציין כי אין בהפניה זו כדי ללמד על העונש שיושת על המערער בסופו של יום. אולם, ברי כי בנסיבות אלו אותה ההערה שרירה וקיימת ואין צורך לחזור עליה שוב ושוב. אין עסקינן במקרה בו המערער כבר הופיע

לפני הממונה וכעת נדרשת הופעתו בשנית מטעמים כאלו ואחרים. המערער כלל לא התייצב לפני הממונה, מחמת התנהלותו והתנהלות בא כוחו, והגם שעל שניהם הוטל מלכתחילה לוודא זימון והתייצבות. מה גם שאף לו בית המשפט קמא לא היה מציין כלל באזני המערער כי אין בהפניה כדי לפתח ציפיותיו באשר לעונש אשר יוטל, לא היה בדבר לבדו כדי לכבול את בית המשפט קמא בעת גזירת הדין.

20. לא זו אף זו, ולמען הסר כל ספק אציין, כי אין בהפניה חוזרת אל הממונה כשלעצמה כדי להגביר את ציפיית המערער באופן המחייב גזירת עונש מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות. דוגמה לכך, ניתן למצוא בפסק הדין ברע"פ 2895/19 **אבו סווי נ' מדינת ישראל** (30.4.2019), שם וחרף טענת אבו סווי בדבר הציפייה שהתעוררה אצלו מחמת התנהלות בית המשפט והמשיבה, ואף שבתיאור גלגול ההליך צוין כי אבו סווי זומן אל הממונה מספר פעמים, נותר גזר הדין לריצוי עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, על כנו.

באותו עניין דובר במי אשר הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה תקף, ונהיגה ללא פוליסת ביטוח בת-תוקף. בית משפט השלום לתעבורה נעתר לבקשת הצדדים להפנות את אבו סווי לממונה. לאחר שאבו סווי לא התייצב לפני הממונה במועד שנקבע, שב בית המשפט והפנה אותו לממונה 4 פעמים נוספות. הממונה מצא את אבו סווי מתאים לריצוי עונש מאסר בדרך של עבודות שירות. לבסוף, הושתו על אבו סווי בגזר הדין עונש של 8 חודשי מאסר בפועל, והפעלת עונש מאסר מותנה חציו במצטבר, כך שירצה 11 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

בערעור אל בית המשפט המחוזי - ערעור אשר נדחה, טען אבו סווי, בין היתר, כי ההחלטות להפנותו אל הממונה בלא שהובהר כי אין בכך כדי להביע עמדה לגבי העונש שייגזר, ובלא שהמשיבה התנגדה לכך, עוררו אצלו ציפיות כי לא יוטל עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריח.

בהחלטתו של בית המשפט העליון בבקשת רשות הערעור, ולאחר שהמבקש חזר בין היתר על טענתו לעיל, נקבע כדלקמן:

"כך, אין בידי לקבל את טענת המבקש כי הציפיות אותן פיתח ביחס לעונש שיוטל עליו מעוררת סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי. כבר נקבע בפסיקה לא אחת כי על אף שהפניית הנאשם אל הממונה עשויה לייצר אצלו 'רף מסוים של ציפיות', הרי שציפיות אלו אינן מקימות לו אינטרס בר הגנה, והפנייה זו אינה מגבילה שיקול דעתו של בית המשפט בבואו לגזור את דינו של הנאשם..." (פסקה 10).

משאלו הם פני הדברים, נותר אפוא לבחון האם הענישה הכוללת אשר הוטלה על המערער חורגת מרף הענישה הנוהג, באופן המצדיק התערבות. אקדים אחרית לראשית ואומר כי לא מצאתי שכך הוא המצב בכגון

דא.

21. לא נעלמו מעיני כל אותם פסקי דין אליהם הפנה המערער, לרבות פסק דין שניתן ע"י בית המשפט קמא בעניין אחר. ואולם, יש בנמצא גם פסקי דין אחרים אשר במסגרתם הוטלו עונשים חמורים יותר. הכל בהתחשב במכלול הנסיבות שלפני בית המשפט.

כך למשל, ניתן להפנות לרע"פ 5697/21 **ג'ארחי נ' מדינת ישראל** (25.8.2021) (להלן: "**עניין ג'ארחי**"). באותו עניין הורשע ג'ארחי על פי הודאתו בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, ונהיגה בזמן פסילה. בבית משפט השלום לתעבורה נגזר דינו לביצוע 9 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות; עונש המאסר המותנה בן 6 חודשים הופעל בחופף, וכן נגזרו עונשים נוספים. בית המשפט המחוזי, בדונו בערעור על קולת העונש, התערב בגזר הדין, בין היתר ברכיב עונש המאסר, כך שהושתו על ג'ארחי 10 חודשי מאסר בפועל, וכן הופעל המאסר המותנה, מחציתו במצטבר ומחציתו בחופף. הוזה אומר כי ריצוי עונש המאסר בפועל הוא 13 חודשים. בקשת רשות ערעור נדחתה על ידי בית המשפט העליון.

עוד ראו רע"פ 541/19 **כהן נ' מדינת ישראל** (30.1.2019). באותו עניין הורשע כהן על פי הודאתו בביצוע עבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה עם רישיון נהיגה שפקע תוקפו, וכן נהיגה ללא תעודת ביטוח. נגזר עליו עונש מאסר לתקופה של 12 חודשים, והופעל עונש מאסר מותנה כולו בחופף. השגותיו של כהן על גזר דינו נדחו הן על ידי בית המשפט המחוזי והן על ידי בית המשפט העליון.

בנוסף ניתן להפנות אל הפסיקה אשר הגישה המשיבה לעיוני; פסיקה אשר אוזכרה גם בגזר דינו של בית המשפט קמא. ראו רע"פ 1483/19 **ליפשיץ נ' מדינת ישראל** (6.3.2019), שם הורשע ליפשיץ על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות: נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון בתוקף, נהיגה ללא רישיון רכב, וכן נהיגה ברכב ללא פוליסת ביטוח בתוקף. בסופו של דבר נגזר עונש מאסר בפועל של 12 חודשים (תקופה זו כוללת הפעלת עונש מאסר מותנה), לצד עונשים נלווים. השגותיו של ליפשיץ על חומרת הדין נדחו הן על ידי בית המשפט המחוזי והן על ידי בית המשפט העליון.

22. הנה כי כן, אין לומר כי העונש אשר הוטל על המערער בבית המשפט קמא חורג מהענישה הנוהגת, וודאי לא באופן המצדיק התערבות. כל נשכח כי העונש הוא בגין שני כתבי אישום אשר צורפו יחדיו. מדובר במקרים נפרדים ושונים. בשניהם עבר המערער את אותן העבירות, ובהן נהיגה בזמן פסילה. עוד יש להביא בחשבון את עברו הפלילי של המערער, ובמיוחד את עברו התעבורתי המכביד הכולל 23 הרשעות קודמות אשר תחילתן עוד בשנות ה-90 של המאה הקודמת. עיון בגיליון הרישום התעבורתי מעלה עוד, וכפי שעמד על כך בית המשפט קמא, כי לחובת המערער 4 הרשעות קודמות בגין נהיגה בזמן פסילה. בעטיין של הרשעותיו בעבירות התעבורה ריצה המערער אף עונשי מאסר בפועל. כל אלו, לרבות פקיעת רישיון הנהיגה של המערער עוד בשנת 2002, לא הניאו את המערער מלשוב לסורו; אף לא עננת המאסר המותנה בר הפעלה אשר ריחפה מעל ראשו של המערער בעת ביצוע מי מהעבירות שבעניינו.

בשים לב לנסיבות אלו, לא מצאתי כאמור להתערב בעונש אשר הושת על ידי הערכאה הדיונית. וודאי שאין מקום לגזור את דינו של המערער כך שעונש המאסר ירוצה בעבודות שירות. יפים לעניין זה, בשינויים המחויבים, דבריו של בית המשפט העליון בעניין **ג'ארחי**, כי: "למבקש הרשעות תעבורה רבות וחמורות, בגין ריצה עונש מאסר בפועל - חרף זאת המשיך בסורו ונהג ברכבו בזמן פסילה זו הפעם השמינית, בעוד עונש מאסר מותנה בשל מעשים אלו תלוי ועומד לחובתו. בכך, ביטא המבקש כי אינו נרתע מסיכון חיי אדם, ושיקף זלזול בוטה בחברה, בצווי בתי המשפט ובחוק. יש לייחס חומרה רבה להתנהגות זו, המצדיקה עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח..." (פסקה 11).

23. טרם סיום מצאתי להידרש עוד לעתירת המערער בדבר קיצור משך פסילת רישיון הנהיגה שנגזר עליו. נסיבות עניינינו מצויות תחת גדר סעיף 40א(1) לפקודה, המחייב פסילת רישיון נהיגה "לתקופה שלא תפחת מעשר שנים". אולם לטענת המערער, על פי סעיף 40א(ג) לבית המשפט נתון שיקול הדעת לקצר את תקופת הפסילה, בהינתן נסיבות מיוחדות שיפורשו בפסק הדין, וכל אימת ששוכנע בית המשפט כי אין בהמשך הנהיגה משום סכנה לציבור. המערער סבור כי שני התנאים המצטברים הללו מתקיימים בעניינינו, בשים לב לנסיבותיו האישיות ומשהנהיגה אשר יוחסה לו לא בוצעה אגב סיכון חיי אדם.

גם בעניין זה דין הערעור להידחות. בישיבת הטיעונים לעונש שנערכה מלפני בית המשפט קמא, טענה המשיבה כי בעניינינו חל סעיף 40א לפקודה, ואף עתרה לגזור על המערער פסילה בפועל לתקופה שלא תפחת מ-10 שנים. בטיעוניו לעונש, טען בא כוח המערער דאז כי "לגבי הפסילה אין מחלוקת שעניינו של הנאשם נכנס לגדר הוראת סעיף א'..." ; טען ולא הוסיף דבר, ובצדק, לעניין קיומן של נסיבות מיוחדות לסטות מן הכלל.

בית המשפט קמא השית כאמור על המערער פסילת רישיון הנהיגה למשך 10 שנים בפועל. פסילה זו עולה בקנה אחד עם הכלל הקבוע בסעיף 40א(1) לפקודה. עניינו של המערער, אשר שב לסורו פעם אחר פעם; המשיך וצבר לחובתו עבירות תעבורה, לרבות בגין נהיגה בעת פסילה, אינו מקים את אותן נסיבות מיוחדות הנדרשות לשם קיצור תקופת הפסילה, ובוודאי שאין בו לשכנע כי אין בהמשך נהיגתו משום סכנה לציבור.

24. **לסיכום** - דומני כי בית המשפט קמא איזן באופן ראוי את מכלול השיקולים והנסיבות בעניינו של המערער. אף אם יש לראות בענישה הכוללת אשר הושתה על המערער, ככזו המצויה ברף הגבוה, אין היא חורגת ממדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות, באופן המצדיק התערבות בעונש.

סוף דבר

25. הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי המאסר בבית מעצר קישון, ביום **1.3.2022 בשעה 10:00** כשברשותו תעודת זהות. פרט לכך, גזר הדין, לרבות ההוראות האופרטיביות שבו, יעמוד בעינו.

פסק דין זה מהווה פקודת מאסר החל מיום 1.3.22.

ניתן היום, י"ג אדר א' תשפ"ב, 14 פברואר 2022, במעמד
הצדדים.